

KIS-HALAS JUDIT

New Age hiedelmek cyber-köntösben: az energiavámpír

BEVEZETŐ

DOLGOZATOMBAN az energiavámpír képzetkörét, mint a New Age eszmeiség egy jellegzetes megnyilvánulási formáját mutatom be. Elemzésem három részre tagolódik: egyrészt röviden ismertetem az energiavámpír-hiedelemkört; másrészt kiemelem azokat a szituációkat, amelyekben ez a képzetkör működésbe lép; végül arra szeretnék rámutatni, mely pontokon kapcsolódnak az energiavámpír hiedelmek a New Age eszme- és képzet-rendszeréhez. Bár bizonyos esetekben rámutatok az adott jelenségnek a magyar / közép-kelet-európai népi hiedelmek egyes motívumaival való hasonlóságára, nem feltételezek konkrét, elsődleges, genetikai kapcsolatot közöttük. Az ilyen jellegű interferenciákat sokkal inkább a kortárs elképzelések jellegzetes szinkretizmusának, a jelenségek értelmezéséhez használt egyik – de nem kizárólagos – referenciakeret működésének tekintem.

Adataimat elsősorban a világhálón gyűjtöttem 2004 június és 2009 január között, s az így keletkezett szövegtörzset néhány ponton kiegészítettem a Baranya megyei Máriagyűdön élő és tevékenykedő látó-gyógyító asszonnyal folytatott beszélgetéseink vonatkozó részleteivel. Kizárólagosan narratívumokból álló adatbázisom jelöli ki elemzésem alapvető vonatkozási pontjait, s egyben korlátait is: elsősorban írott szövegeket vizsgállok, amelyek egy része – műfaját tekintve – élmény-elbeszélés, illetve a hozzá kapcsolódó kommentárok, más része pedig ismeretterjesztő, tájékoztató, vagy népszerűsítő / reklám céllal íródott. Forrásaimból azonban csak részben fejthetők meg az elbeszélések, mint kommunikációs aktusok szituatív jellegzetességei; erre vonatkozó következtetéseket legfeljebb a világhálós beszélgető-fórumokon megjelenő, vagy a virtuális naplókhoz (*blogok*) csatolt megjegyzésekből vonhatunk le.¹

¹ Pócs Éva a gyimesközéploki helyi vallás és hiedelemvilág narratívumait vizsgálva hívja föl a figyelmet a Dégh Linda által polifón szövegalakításnak nevezett folyamatra, amelyben az elbeszélő és (valós vagy képzeletbeli) hallgatósága együttesen hozzák létre az elbeszélést. Lásd PÓCS 2008. 283. Úgy vélem, hogy ehhez hasonló szövegalakítási folyamatokat figyelhetünk meg a beszélgető-fórumok és az elektronikus naplókhoz fűzött megjegyzések vonatkozásába is.

Ugyanakkor a tájékoztató jellegű szövegekhez kapcsolódó olvasatokat, a befo-gadói oldal megnyilvánulásait nem állt módomban vizsgálni. Nyilvánvaló, hogy forrásaim alapján az energia-vámpír hiedelemkörnek elsősorban a virtu-ális diskurzusokban való megnyilvánulásait lehet megragadni.

Mielőtt rátérnék az energiavámpír képzetek tárgyalására, röviden szól-nom kell a vizsgált jelenségek tágabb kontextusáról is: a New Age vallásos-ság néhány jellemzőjéről, továbbá a mai ezoterikus diskurzusokban össze-foglalóan energiagyógyászatnak nevezett gyógymódokról.

EZOTERIZMUS – NEW AGE – ALTERNATÍV SPIRITUALITÁSOK

A kortárs vallási jelenségek jelentős szeletét képezik a kurrens vallástu-dományi kutatásban – sőt a közbeszédben is –, változatos fogalmakkal (ezoterizmus, New Age, újpogányság, stb.) körülírt megnyilvánulási formák, irányzatok. Bár az egyes mozgalmak, áramlatok behatárolása, lényegi meg-határozása heterogenitásuk és változékonyságuk miatt meglehetősen nehéz, fenomenológiai sajátságai alapján mégis jól megragadhatók, és a köztük levő különbségek is láthatóvá válnak.

A valláskutatók jelenlegi álláspontja szerint az ezoterizmus alkotja vala-mennyi irányzat közös referencialmazát, amelyet Antoine Faivre a követ-kező négy kritériummal jellemez²:

1. az univerzum valamennyi alkotórésze egymással összefüggésben (*correspondence*) áll, „megfejtésre váró jelek / hieroglifák gyűjteménye”³;
2. a természet élő entitásként tételeződik;
3. az univerzum összefüggései a mediáció valamely formája (pl. szim-bólumok, rituálék, meditáció, szellemi közvetítők, stb.) segítségével vál-nak megfejthetővé, nyilvánvalóvá;⁴
4. olyan tapasztalatok megszerzése a cél, amelyek a spirituális megvi-lágosodáshoz (második születés, metamorfózis⁵) vezetnek.

Faivre további két jellemzőt is megemlít, bár úgy véli, meglétük opcioná-lis, tehát nem elengedhetetlen feltétele az ezoterizmus definíciójának: a

² FAIVRE 1994. 10–15., uő. 1998. 2., Faivre nyomán SZILÁGYI–SZILÁRDI 2007.

³ FAIVRE 1994. 10.

⁴ Szilágyi Tamás ezek közül a meditáció technikáját emeli ki. Vö. SZILÁGYI–SZILÁRDI 2007.

⁵ Faivre az alkímiából kölcsönzött az átlényegülés/transzmutáció kifejezést javasolja, mivel ebben az esetben az átalakulás lényegi és visszafordíthatatlan. FAIVRE 1994. 13.

szinkretizmust (különböző hagyományok közti konkordancia), és a tudás átadásának fontosságát.⁶

A nyugati civilizációban az 1960-as évektől tért hódító New Age mozgalmak az ezoterizmus fent leírt halmazán belül helyezkednek el.⁷ Steve Bruce a New Age kultikus miliójét szemléltetve kiemeli a holisztikus szemléletet (az egyén, a transzcendens és a materiális világ egyazon lényegét hordozza magában); a szinte végletekig menő eklekticizmust (módszerek, izmusok, mítoszok és szimbólumok egyvelege); valamint az individuum központi szerepét (egyrészt az „egyenben megtestesülő isten”-elvében, másrészt az egyént a legfelsőbb autoritásként elismerő, messzemenően utilitárius szemléletben).⁸ Számos kutató – elsősorban a keresztény szellemiséggel való összevetésben és némi elfogultsággal – épp a túlzott individualizmust véli a New Age eszmerendszere legjellemzőbb sajátosságának, s így tulajdonképpen nem is vallásként, hanem kvázi-vallási jelenségek együttesének tekintik.⁹ Tagadhatatlan, hogy a New Age követők vallásgyakorlata valóban nem intézményesült egyházi keretek között, hanem gyakorta egyéni módokon zajlik, Tomka Miklóst idézve „odatartozás nélküli hit.”¹⁰ A valláskutatók közül többen is kiemelték, hogy ebben a milióban az egyén vallási fogyasztóként viselkedik: önmaga alkotja meg a számára az adott helyzetben leginkább megfelelőnek ítélt spirituális csomagot.¹¹ Az egyén hangsúlyos szerepét jelzi továbbá az is, hogy a karma által szabályozott lélekvándorlás az egyéni spirituális fejlődés alapvető modelljeként jelenik meg. Azonban, mint Szilágyi Tamás rámutat, nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a New Age eszmerendszerében is vannak a vallásokra jellemző megnyilvánulások, mint például a transzcendens szféra üzeneteiként / tanításaiként értelmezett kinyilatkoztatások, vagy a megváltó eljövételének képzele.¹²

⁶ FAIVRE 1994. 14–15., uő. 1998. 2. Ugyanezeket a jellemzőket emeli ki FARIAS 2006. 105.

⁷ A halmazelméleti megközelítést Szilágyi Tamástól kölcsönöztem. Vö. SZILÁGYI-SZILÁRDI 2007.

⁸ BRUCE 2000. 226–228. Kamarás István ugyanezeket a jellegzetességeket emeli ki. KAMARÁS 1999.

⁹ Lásd pl. KAMARÁS 1999. Kevésbé objektív, az új vallási mozgalmakat a New Age-dzsel összemósó szemlélet jellemzi Gál Péter szócikkét a Katolikus Lexikonban. A római katolikus egyháznak a New Age-ről kialakított hivatalos állásfoglalása szintén hasonló, előítéletektől nem mentes attitűdöt közvetít. Lásd: *Jézus Krisztus, az élő víz hordozója. Keresztény reflexió a New Age-ről* (2003).

¹⁰ TOMKA 1996.

¹¹ A spirituális szupermarket metaforáját többen is alkalmazzák, pl. BRUCE 2000. 228., KAMARÁS 1999., BOWMAN-SUTCLIFFE 2000. 7.

¹² SZILÁGYI-SZILÁRDI 2007.

Marion Bowman és Steven Sutcliffe a szekularizált, industriális és poszt-indusztériális társadalmak tagjainak erőteljesen individuális és fogyasztói jellegű vallásos attitűdjeit Az alternatív spiritualitásokként határozzák meg. Ezek az alapvető ismérvek – mint a fentiekben már láttuk – jól beilleszthetők a New Age eszmerendszerébe. Bowman és Sutcliffe azt hangsúlyozzák, hogy a spiritualitás itt alkalmazott definíciója elsősorban a követők nézőpontja felől közelít a New Age sajátos vallási miliójéhez. Értelmezésük szerint a „spiritualitás félúton helyezkedik el a 'hivatalos', nagymértékben intézményesült vallás, továbbá a modernitás változatos életformái és szubkultúrái”, a szent és a profán világok között. Így válik alkalmassá arra, hogy „nem csupán pragmatikus, hanem egyben stratégiaileg is hatékony erőforrást jelentsen a modernitás világában helyét kereső mobil individuum számára.”¹³

Bowman és Sutcliffe az alternatív jelző használatával mindenekelőtt e stratégiáknak választási lehetőségként való értelmezését sugallják. Ugyanakkor semmiképp sem tartják érvényesnek a spiritualitásnak, mint a kortárs vallásosság egyik jellemző attitűdjének, kizárólag a mindenkorri prominens kulturális formációkkal szemben történő meghatározását.¹⁴ Amennyiben Marion Bowman modelljének megfelelően a vallásosságot – egyén és vallás kapcsolatának szemszögéből nézve –, „a hiedelmek, gyakorlatok, attitűdök, racionális megfontolások, narratívák, a mindezek gyakorlati hatékonyságához kapcsolódó tapasztalatok és a személyes élmények dinamikus interakciójának” tekintjük, akkor az alternatív spiritualitás mindenképp a vallási megnyilvánulások jellegzetesen kortárs formáját jelenti.¹⁵

¹³ BOWMAN–SUTCLIFFE 2000. 10. Ezt az attitűdöt jól tükrözi az „útkeresés” metaforája, pld. POSSAMAI 2005. 31–32. A „kereső” (ang. *seeker*) pedig az egyik legjellemzőbb a New Age vallásosság lehetséges szerepformái közül, vö. SUTCLIFFE 2000. 20–23.

¹⁴ BOWMAN–SUTCLIFFE 2000. 10–11. Természetesen ez a viszonyulás bizonyos irányzatok és áramlatok (pl. teozófia, egyes alternatív gyógy módok, stb.) kialakulásakor éppenséggel az egyik legalapvetőbb vonatkozási pontot jelentette az önmeghatározás és a legitimáció folyamatában. A mainstream vallásossággal szemben jelölik ki identitásuk meghatározó elemeit egyes magyarországi újpogány csoportok is, hangsúlyozza Szilárdi Réka tanulmányában, vö. SZILÁRDI 2007. 108–109, 112.

¹⁵ Bowman 1992-es tanulmányát idézi BOWMAN–SUTCLIFFE 2000. 7. Vö. még KIS-HALAS 2007. 401.

AZ ENERGIA ÉS AZ EGÉSZSÉG KAPCSOLATA AZ ENERGETIKAI GYÓGYÁSZATBAN

A módszerek háttérében az a – főként a keleti világvallások (hinduizmus, buddhizmus, taoizmus) erre vonatkozó képzeiteiből táplálkozó, a New Age-re alapvetően jellemző – elgondolás áll, hogy a világ valamennyi teremtményének létalapja valamely energia. Az elképzelések egy része szerint ez az energia kozmikus, sőt egyenesen isteni eredetű, s minden élőlény képes a test meghatározott nyílásain, az ún. *csakrákon* keresztül magába fogadni, majd a testet az erekhez hasonlóan behálózó csatornákon – a *nadikon*, keresztül szétáramoltatni magában.

Más nézetek szerint az élőlények nem csak befogadni, hanem létrehozni is képesek egy saját, *életesszenciának* nevezett energiát, amely az emberi test *kundalininek*¹⁶ nevezett mértani középpontjában termelődik. A külső, vagy belső energiát minden élőlény a saját szükségleteinek megfelelően átalakítva hasznosítja – mondhatni testre szabja –, emellett létre hoz belőle egy csak és kizárólag rá jellemző ún. *energiatestet*: az *aurát*.

Az aura többféle, különböző színű rétegből áll – általános elképzelés szerint hétből –, amelyek megfeleltethetők az egyes testrészeknek, a pszichológiai karaktereknek, a különböző csillagjegyeknek, bolygóknak, elemeknek, stb. Ennek háttérében nem nehéz felismernünk a test-mikrokozmosz és a világmindenség-makrokozmosz megfeleltetés nagy múltra visszatekintő elvét. Az aura burokszerűen veszi körül az emberi testet, s átmérője egyenes arányban áll az egyes élőlény sajátos egyéni energiaszükségletével, továbbá testi-lelki egészségállapotával: a súlyos betegek *aurájának* nagysága lecsökken, míg az óriási mennyiségű energiátöbblettel rendelkező gyógyítóké akár több kilométeres, sőt végtelen is lehet. Ezen kívül az *aura* egy különös kétoldalú vetítőernyő: a test felőli oldalról az élőlény folyamatosan változó testi és lelki állapotának lenyomata, ugyanakkor kívülről a testet a környezet felől érő hatások elsődleges megjelenítője. Az *aura* láthatatlan, s mivel energiából áll, rezgő részecskék alkotják. Állítólag a kifinomultabb érzékeléssel rendelkező átlagemberek is képesek felfogni ezt a finom rezgést. Az energiagyógyászok speciális műszerekkel (ún. Mózes-pálcával, sensybillemel, lengyel pácá-

¹⁶ Az elnevezés a tibeti-indiai tantrikus tanok alvilági kígyódémonától kölcsönözött. Egyes források magát az energiaközpontot is kígyóként írják le: pl. az emberben (*hátról nézve*) a farokcsont mögött található kígyóként összezsavarodva. Lásd: www.kundalinijoga.hu.

val, stb.¹⁷⁾ mérik be az *aura* rezgéseit. A különleges képességekkel rendelkező emberek, az ún. *auralátók* számára az *aura* láthatóvá is válik. Ugyanakkor bárki számára láthatóvá tehető egy speciális fényképezőgéppel készült felvételen, a megfelelő összeg kifizetése után.¹⁸ Az *aura* vizsgálata az energetikai gyógyászat alapvető diagnosztikai módszere.

Az energiagyógyászat egyik alapelve, hogy minden betegség az egyén energia-felvevő és / vagy hasznosító képességének zavarából ered. Az energiagyógyászok / *bioenergetikusok* az *aura* vizsgálatán alapuló diagnózis felállítását követően megtisztítják az energia felvételét végző csakrákat és az energiaszállító csatornákat; esetleg a megfelelő mennyiségű energia átadásával állítják helyre a felbillent energia-egyensúlyt. Az energiagyógyászok tehát képesek az átlagemberénél nagyobb mennyiségű, illetve hatékonyabb – magasabb rezgésszámúnak mondott – energia befogadására és továbbítására. Egyébként ez a lehetőség, s így bizonyos fokig az öngyógyítás útja, szinte bárki előtt nyitva áll, aki a megfelelő ismeretek elsajátítása után beavatást nyer valamelyik energetikai gyógyítói ágazatba.

Az energiagyógyászat másik fontos alapelve, hogy az éltető energiát bizonyos mértékig minden élőlény képes átadni a környezetének, vagy elvenni onnan. Az emberek közti energiaáramlás pedig tulajdonképpen a társadalom kohéziós ereje. Léteznek olyan szélsőséges elképzelések is, hogy az emberi kommunikáció tulajdonképpen célja nem az információ, hanem sokkal inkább az energia cseréje.¹⁹

ENERGIAVÁMPÍR-HIEDELMEK

Vonatkozó adatgyűjtésem alapján úgy látom, hogy a világháló magyar nyelvű oldalain 2001-re tehető az energiavámpír fogalom megjelenése.²⁰ Az első elektronikus „híradás” Nemere Istvánnak a TVRHét magazinban 2001-ben megjelent cikkéből idéz részleteket.²¹ A keresőprogramok találati listáin a legnépszerűbb oldalak állnak az élen, így lehetséges egy-egy oldal látogatottságára, népszerűségére következtetni. Megfigyeléseim szerint a vizsgált

¹⁷ A Mózes- és a lengyelpálca rövidke bot, a sensybil pedig egy drótból hajlított, kitárt ujjú emberi tenyeret formázó eszköz, amellyel fésüléshez hasonló mozdulatokkal tapogatják le az aurát, lásd pl. http://www.bioenergetic.hu/images/webshop/ezoterikus_termekek_ingak/senzibyl.jpg

¹⁸ Például: http://www.bioenergetic.hu/images/webshop/ezoterikus_termekek_ingak/senzibyl.jpg

¹⁹ Például <http://www.astra-lit.com/Termesztet/masszazs.htm>

²⁰ 2004–2009 között összesen 50 honlapot tekintettem át.

²¹ Lásd: <http://www.nemere.ju/n222.htm>

időszakban a világhálós felhasználók elsősorban a népszerű ismeretterjesztő jellegű információkat (is) nyújtó portálokon tájékozódtak az energiavámpír témában. Ugyanakkor az energiavámpír képzetekhez valamilyen módon kapcsolódó személyes élményeket, tapasztalatokat, egyéni vélekedéseket közvetítő interaktív oldalak (blogok, chat-fórumok) nem szerepeltek a találati listák első öt helyén, sőt gyakran az első tízben sem voltak benne. A két csoport szövegeiben megjelenő fogalomkészlet és a háttérükben álló elképzelések nagyfokú egyezése mindazonáltal a két szövegcsoporthoz közti szoros kapcsolatát jelzi.

Az alábbiakban a Pócs Éva által megállapított kettős néphit-struktúra beosztása alapján tekintem át az energiavámpír hiedelemkört. Egyrészt a *világkép* részeként, a mitikus környezet – egészség/betegség hiedelmeinek kontextusába ágyazva tárgyalom őket, másrészt az *akciók* felől közelítve, amennyiben az energiavámpír elleni védekezés és elhárítás cselekményeit ismertetem.²²

Energiavámpír-alakok 1.: természetfeletti képességekkel rendelkező ember

Az energiavámpír fogalma az energiavesztésből adódó szomatikus és pszichoszomatikus tünetekkel összefüggésben jelenik meg a szövegekben: egyöntetűen a szindrómák eredőjeként utalnak rá.

Voltál már úgy, hogy lefárasztottak? Érzeted már úgy, hogy beszélgetsz valakivel, és utána erőtlennek érzed magad? Kapaszkodj meg. Energiavámpírral találkoztál! Ezt én is megtapasztaltam. Létezik!!! [...] Néhány ember képes arra, hogy elszívja mások energiáját. Nem ritka, hogy baráti viszonyban állnak, az erről mit sem sejtő, ennél fogva tehetetlen, „áldozataikkal”, akik egyértelműen tapasztalják magukon az energiaelszívás jeleit, a letaglózó fáradtságot. Tünetek: kimerültség, motiváció- és energiahány, általános gyengeségérzet. (Részlet Jasmin blogjából)²³

A fenti leírás jól példázza az energiavámpír legalapvetőbb jellemzőjét: energiát vesz el az embertől. Az energia *elszívása* az energiavámpír és egy (vagy több) másik személy közti interakció során megy végbe, amely többféle úton is létrejöhet. Leggyakrabban kommunikációs szituációban, vagy egyszerűen fizikai együttlét idején zajlik, de mindkét verzió háttérében ugyanaz az el-

²² PÓCS 1964.

²³ Jasmin maga is egy közelebről meg nem nevezett portálról másolta be „ezt a „vitaindítót”. Lásd: <http://alomvilagban.blogspot.hu/244903/energiavampir/>

képzelés áll: az energiavesztés tulajdonképpen metafizikai, transzcendens szinten valósul meg, mivel az energiavámpír és az illető személy(ek) aurái érintkeznek. A már idézett szöveg a közvetlen emberi kommunikáció helyzetében írja le az energiavámpír működését. Az alábbi eset ezzel szemben arról szól, hogy az energia elvételéhez nincs szükség a kontaktusra, elegendő, ha az energiavámpír és „áldozatai” azonos légtérben tartózkodnak, így auráik rövid időre érintik egymást:

*[...] egyetlen helyzet van csak, ahol képtelen vagyok kezelni és megtartani az energiáimat. Változó ez, legtöbbször, ha egy bevásárló-központba megyünk, az elején élvezem, imádok mindent megnézni, aztán egy idő után keresem hová ülhetek, elfáradok, a szemeim veresek lesznek, majd tiszta karikásak, ásítózok, másfél óra után már hisztéria kerülget és rángatom a férjem kabátját, hogy menjünk már, csak el innen. Nincs tömegiszonyom, nem pánikolok, egyszerűen leszívnak. (Anthea hozzászólása az energiavámpír fórumból)*²⁴

Az energia elvétele tehát a transzcendens szférában játszódik le, egészen pontosan az egyénnek a transzcendens térbe nyúló kiterjesztésében. A bevezetőben ismertetett energiacsatornák, a nadik „nyílnak” meg az aurába erőszakosan behatoló energiavámpír hatására, s így áramlik át az energia.

*...Meg amúgy is neked meg vannak nyitva a csakráid, így szabadon áramlik az energia benned, nem szabadna, hogy leszívjanak... (Részlet Mókica hozzászólásából, energiavámpír fórum)*²⁵

Az átáramlást, elszívást jól illusztrálja a következő történet is: egy agykontrollt végzett édesanya az ún. vizualizáció²⁶ technikáját alkalmazza, és látja, amint az energiavámpír egy virtuális csövön keresztül megcsapolja gyermeke energiáit.

A lányom nemrég panaszkodott, hogy nagyon fáradékony és ingerlékeny mostanában. Ám mindannyian arra fogtuk a dolgot, hogy iskolába jár, sokat tanul, stb. stb. Ám hétfőn különös dolog történt. Vizsgáznia kellett és érezte az őt körbevevő negatív energiát. Sőt! Mikor kijött az osztályteremből, magától becsapódott mögötte az ajtó. Az agykontrollban tanult vizualizációs gyakorlat segítségével ráhangolódtam és azt érzékeltem, hogy a hátához van kapcsolódva egy nagy cső.

²⁴ 2007. febr. 28. <http://www.hoxa.hu>

²⁵ 2006. máj. 23. <http://www.hoxa.hu>

²⁶ Tulajdonképpen módosult tudatállapotban tudatosan létrehozott látomás.

Kérdeztem is tőle, nem érez-e valamit a háta közepén? Fájdalmat érzett a lapockája alatt. Azonnal nekifogtam a megtisztításának, mert sajnos, nem csak a csövet láttam, de azt a személyt is, akitől eredt ez a cső. A lányomat is megkértem végezze el önmagán a gyakorlatot. A hatás döbbenetes volt! Másnapra már sokkal jobb volt a közérzete, harmadnapra viszont mintha kicserélték volna, nyoma sem volt a több hetes fáradtságnak és ingerlékenységnek!²⁷

Az áramlás képzetével függ össze az az elképzelés is, hogy az „áldozat” állapotának látványos hanyatlásával párhuzamosan és azzal egyező mértékben javul az energiavámpír:

Vannak energiavámpírok, tudom. Egy öreg nénike ismerősünk mellett állandóan lefáradtam, ha szóba álltam vele, szinte éreztem, hogy ő egyre csak lelkesül, ha velem beszélget, én meg teljesen elhagytam egy idő után magam az álmodástól és ásítozástól. Egy alkalommal meglátogattam, és a kanapén kezdtünk el beszélgetni. Kis idő után éreztem, hogy csukódnak a szemeim, nem tudom őket nyitva tartani, végül arra riadtam fel, hogy megjött a férjem, én a kanapén el voltam oldalra dőlve, a nénike meg állt fölöttem és úgy beszélt hozzám félig legörnyedve. Egyszer érte egy enyhe szélütés, és utána pár hétig minden nap meglátogattam, hogyan javul, gyerekei elfoglaltak voltak, hát valaki figyeljen rá. Ezt addig bírtam, míg a néni kicsattant végül az egészségtől, amit úgy éreztem, tőlem lop el, mert én, ahogy telt az idő, egyre gyengébb lettem és hisztérikusabb, idegesebb, fáradtabb, végül már sírógörcseim voltak, a férjemmel ordítottam, hogy többet nem akarom a nénit látni. Miután hanyagoltam, minden rendbe jött. (Anthea hozzászólása az energiavámpír-fórumban)²⁸

Bár kizárólag az energiavámpírnak tulajdonított betegségekről nincs tudomásunk, vannak jellegzetes tünet-együttesek, amelyek jelentkezéséből az energiavámpír „kártételére” következtetnek. Leggyakrabban általános fáradékonyság, levertség, lehangoltság, álmodás, depresszió jelenik meg a beszámolókbán, de esetenként előfordulhat hasmenés, erős fájdalom, görcsök, légszomj, vagy asztma-rohamok:

²⁷ http://otrolhatra.virtus.hu/?id=detailed_article&aid=37738

²⁸ 2007. jan. 26. <http://www.hoxa.hu>. Hasonlóan számol be Verona az Agykontroll fórumon (2005. 01. 16.): *Évek óta tapasztalom, hogy a férjem, ha bármilyen problémája van, akkor elszívja minden energiámat. Rám önti az összes problémáját és én eddig sajnos át is vettem őket. Egy ideig bírom, de megfigyeltem, amikor már teljesen „leszívott”, feldobódik én meg összetörök...* <http://www.esettanulmanyok.hu>.

Hm. Attól tartok az aktuális „kiszemeltem” rendesen csapolja az energiámat. Kb. 2 hónapja találkozgatunk. És észrevettem, hogy mostanában sokat vagyok rossz-szul. Hányinger, gyomorfájdalom, vesegörcs, hasmenés. Már kezdtem megijedni, hogy valami komoly gondom van, aztán utánaszámoltam. És hát nem mindig akkor jöttek ezek elő, mikor randiztunk?! (Részlet Csipkerózsika hozzászólásából az energiavámpír fórumban)²⁹

A fizikai tünetek másik része hidegérzet, borzongás, émelygés, amelyeket egyértelműen az aura „megtámadásával” hoznak összefüggésbe: az aura energiaszintje jelentősen lecsökken, mert rosszindulatú lény, vagy története-sen az energiavámpír tartózkodik benne.

Iszonyú meleg nyári nap volt. Alig várta már, hogy a vonatban lehuppanjon és elő-vehesse a könyvét, volt még vagy 20 perc az indulásig. Belemerült a történetbe ész-lelte, hogy valaki leülne mellé, de nem nézett fel, ám közelebb húzódott az ablakhoz, hogy a másik jobban elérhessen, és máris újra benne élt a könyve adta történetben. Hirtelen érezte meg, meg is lepődött rajta, mintha a nyári kánikulában lefagyna a testének fél oldala, az, amelyik a mellette ülő férfi felé esett. Kellemetlen, most már kezdte rosszul is érezni magát tőle. Lopva oldalra nézett és megnézte magának ezt a férfit. A férfi, mintha ideges lenne: szinte tapintható a feszültsége, ahogyan a lábán dobol az ujjával. Bosszantotta egy idő után, hogy a férfi semmit sem vesz észre ab-ból, amit áraszt maga körül, bezárkózott a maga idegesítő világába és... továbbra is rossz volt mellette. Nem bírta tovább a feszültséget, eltette a könyvét, megigazította a ruháját és felállt, elindult a következő kocsiba a peronon át. Amikor új helyén le-ült, sokkal fáradtabbnak érezte magát.³⁰

Az energiavámpír támadása elleni preventív módszerek egyik része az au-rába történő behatolás megakadályozására irányul. Javasolt az energiavám-pírral való érintkezés, kommunikáció beszüntetése, vagy, ha ez elkerülhetet-len, tanácsos az aura illetve a test energia-nyílásainak szimbolikus lezárása:

Kezdetnek elég, ha fenn tudsz tartani egy kellő távolságot. Ne tapicskolja össze az aurádat. Ha nem mennek a lekoptató dumák, akkor érdemes fertőző betegségeket szimulálni, és hatalmasakat tüszkölni az arcába. :))) (Eternity alias Mohamed Sprafka hozzászólása Jasmin blogjához)³¹

²⁹ 2008. nov. 17. <http://www.hoxa.hu>.

³⁰ <http://www.pontmost.hu>

³¹ 2008. 02. 09. <http://alomvilagban.blogtre.hu/2444903/energiavampir>. Lásd még Shilaila hozzászólását az energiavámpír fórumban (2007. febr. 8.): ...Ha számomra lehangoló az illető

A védekezés egyéb szimbolikus formái is rendkívül változatosak. Legelterjedtebb módszer a testen belüli energiaáramlást akadályozó elhárító gesztusok alkalmazása: a kezek és lábak keresztezése, a jobb mellkas megérintése bal kézzel, vagy egy kéz hüvelyk, mutató és középső ujjának összeszorítása. Az utóbbi két mozdulat valószínűleg a jóga, illetve az energetikai gyógyászat eszköztárából származik, amint erre más helyütt maguk az elbeszélők is utalnak.

*[...] annyit tudok, hogyha egyszerűen keresztbe teszed a kezed vagy lábad, ezzel lezárod az energiarendszered, és így nem tudják elszívni az energiád. (Részlet Phantomnak a Murcike hozzászólásához fűzött válaszából az Atlantisz fénye fórum energiavámpír témájában.)*³²

*... A jobb kezünket a mellkasunkra helyezzük, és mosolyogva a másikra nézve, de nem a beszédére figyelve, magunkban mondogassuk, hogy nyugalom, nyugalom. Szeretettel, nyugalomban, békében, biztonsággal, melegséggel és lazán viszonyuljunk másokhoz, de határolódjunk el a mondanivalójától, és védjük meg magunkat a másik energiárával. (Részlet Murcike hozzászólásából az Atlantisz fénye fórum energiavámpír témájában.)*³³

*[...] ilyenkor gyorsan összeszemelem a 3 ujjamat... (Részlet M. Andi hozzászólásából az agykontroll fórumon.)*³⁴

Az energiavámpírból, illetve az aurájából áramló káros energiák „visszafor-dítására”, s ezzel párhuzamosan az „életenergia” (csí) felerősítésére több esetben is tükröt, vagy tükröződő felületű napszemüveget alkalmaznak.

Sziaztok! Nem tudom jó helyre írom-e, de sajnos nekem a közvetlen közelemben él egy energia vámpír és nem igazán tudtam ellene eddig védekezni. A gyermekeim apjáról van szó. A karácsonyfa után került kezembe a feng shuiról egy könyv, mely azt írta, hogy a tükör felerősíti a csí áramlását. Nosza akkor tükrözzünk. Összecsuk-

viselkedése vagy kérése, akkor őszintén nemet mondom: – Nézd nekem erre nincs szükségem! Amikor látja határozott döntésem, egyszerűen leszáll rólam... <http://www.hoxa.hu>

³² 2007. febr. 3. <http://atlantiszfeny.hu/forum/viewtopic.php?pid=763>.

³³ Lásd a 28. jegyzetet!

³⁴ 2005. jan. 6. <http://www.esettanulmanyok.hu>. Az említett kéztartás a hinduizmusból ismert mudrák egyike lehet, talán az ún. prana (= élet)-mudra: a jobb kéz hüvelyk-, gyűrűs és kisujját kell összezárni, míg a mutató és a középső ujj felfelé mutatnak, szintén összezárva. Ez a gesztus a legalsó, ún. gyökér-csakrát erősíti és kiválóan használható a feszült lelkiállapot oldására. Vö. <http://thehealthylivinglounge.com>.

*ható kozmetikai tüköröm van, melyet kinyitva állítottam fel a polcomon. Ha éjjel is úgy van, akkor elég érdekes az éjszakai pihenésem, de ezt megoldottam úgy, hogy „reggel frissen kipihentem éberedek” mondattal elalvás előtt. Mivel az összes ajtó nyitva van így a fiaim is élvezik a tükör hatását. Az apjukat nagyon nyugtalanítja a dolog, viszont – tudom, hogy csúnya amit írok – számunkra sokkal jobban kezelhető a pacák! (Zsuzsannah hozzászólása az agykontroll fórumban)*³⁵

Egy bioenergetikus szakértő könyve nyomán több portálon is ajánlják a kereszt viselését, sőt szentképek, ikonok elhelyezését a lakásba illetve munkahelyre vezető ajtó felett.³⁶ Hasonló funkcióban, a káros energiákat kiszűrő, sajátos szimbolikus tartalmat hordozó ábrák is megjelennek. Az alábbi fórum-bejegyzés arról szól, hogy a geometriai alakzatokat és a taoizmus gondolatköréből mára már közismertté vált jing-jan jelet ábrázoló kép elhelyezése hatékony ellenszernek bizonyulhat.

*Szegeden van egy ezoterikus könyvesbolt a Mérey utcában, van több is, ezért írtam az utcát. Azért is igazán ezoterikus bolt ez, mert a tulaj is az, nem csak szimpla eladó! Itt lehet kapni az energia szimbólumot, amit otthon is elkészíthettek házilag, mert egyszerű, de az itteni matrica változat. A méret töletek függ, nekem van a két bejárati ajtó felett, mert állítólag, aki átmegy alatta, annak az energiáit egyensúlyba rakja. Ezért fontos, hogy ajtó felett legyen. Hozzá nem értők, ha megkérdezik mi ez, akkor azt mondom, hogy ez egy harmónia kép, a négyzet, a háromszög, a kör a három fő geometrikus alakzat egyesítője, amiben a jing-jan jel forgatja az energiát. Ekkor nem kérdeznek többet. :-) Maga a jel: a négyzet, az csak a matrica széle gondolom, de én ezt is, mint látjátok, használom. :-) Bence egy kör, a körben egy Dávid csillag, tudjátok, két háromszög egymásra fektetve csillag alakban és ebben egy jin-jang jel, aminek a fekete része áll balra. Szerintem fontos, hogy ezek a jelek, mind érintik egymást, tehát nemcsak egymásba vannak téve. Nálam van egy ilyen az irodában is, ezért, ha valaki feldúlt lélekkel közeledik, észrevettem, hogy nem jön be, csak megáll az ajtóban. Aki bejön, az pedig többet mosolyog, mint a többi irodában. :-) Azt is észrevettem, hogy vannak, akik egyáltalán nem jönnek be, vagy ha bejönnek, akkor gyorsan kimennek. (Részlet Aksinak a Cali hozzászólására adott válaszából az agykontroll fórumon.)*³⁷

³⁵ 2005. jan. 14. <http://www.esettanulmanyok.hu>. Ugyanerről egy ismeretterjesztő oldalon: *ha úgy érzi, energia-vámpírral találkozott, képzelje azt, hogy egy olyan tükör van önök között, amely visszaveri a másik emberből sugárzó rossz energiákat.* Vö. <http://www.mlmpalaza.hu/teszt/?t=3&f=5;c=97>.

³⁶ Bővebben lásd: <http://www.astra-lit.com/hu>

³⁷ 2005. jan. 6. <http://www.esettanulmanyok.hu>.

Az energiavámpír támadása elleni védekezésben az energiagyógyászat különböző módozatai (pl. *reiki*, *prana nadi*)³⁸ és egyéb, önfejlesztő módszerek (pl. agykontroll) eszköztárából származó eljárásokat is találunk, amelyek – az előzőekhez hasonlóan – elsősorban az egyén energiaháztartását óvják, erősítik.

*Ez [ti. az energiavámpír támadása] ellen valamiféle energetikai avatást tudok javasolni, továbbá azt, hogy tanuljon meg az illető „bánni” a saját energetikai rendszerével. Az előbbi esetben tudom javasolni a Reikit, vagy a Prananaadit (akár nálunk, akár máshol), utóbbira pedig az energetikai gyakorlásainkat szombatunként (sajnos nem tudok arról, hogy más tartana ilyet). (Részlet Sddie hozzászólásából a Kelta Wicca hagyományőrök Egyházának reiki fórumán.)*³⁹

A módszerek egy része meditációs / vizualizációs technika, mint például az egyént és auráját egyaránt magába foglaló „energiaburok létrehozása”, ahogyan azt például Bercsi és Szika hozzászólásaiban olvashatjuk:

*Asszem én arról hallottam valamit, hogy egy burkot kell elképzelni magad köré, és ezáltal lezárni az utat a „csapolás” elől... (Energiavámpír fórum)*⁴⁰

*Jó trükk néha, ha képzelsz magad köré egy burkot, ha olyan emberek közé mész, ami nem engedi be a rosszat és ki a jót. (Szika hozzászólása ugyanebből a fórumból)*⁴¹

Képzeljük el, hogy a testünk körül egy ezüst-színű bűvárruha feszül meg, vagy egy másik jó módszer, képzeljék magukat hirtelen egy meleg-sárga színű tojásdad formában a fejük búbjától a talpukig. Hirtelen megnyugvás, kellemes melegség-

³⁸ A *reiki* gyógy mód – többek között – a sintoizmus és a kereszténység bizonyos tanait ötvöző szinkretikus képzetrendszeren alapul. A *reiki* isteni eredetűnek vélt energia, amellyel gyógyítani is lehetséges. Alkalmazói többfokozatú beavatás után nyerik el a gyógyító képességet. A kezelés során a gyógyítók a testükön átáramoltatva érintéssel juttatják a reikit a beteg testébe. Lásd: KIS-HALAS 2007. A *prana-nadi* tibeti eredetűnek tartott energiagyógyászati ágazat, amelyben a *prana* elnevezésű univerzális energiát alkalmazzák. A *reiki*hez hasonlóan, itt is a beteg elzáródott energiaszállító csatornáinak (*nadi*) megtisztítása és energiával való feltöltése az eljárás lényege.

³⁹ 2004. jún. 14. http://www.wicca.hu/index.php?modul=2@ac=nls&th_id=705&n=26

⁴⁰ 2007. febr. 1. <http://www.hoxa.hu>. Ugyanerről a *Femina* elektronikus női magazin ezoterikus tematikájú oldalain: *Ha muszáj egy térben maradnod vele, képzelj magad köré egy burkot! Egy pajzsot, amiről lepereregnek a negatívumok.* Vö. <http://www.femina.hu/ezo/energiavampir>.

⁴¹ 2006. máj. 22. <http://www.hoxa.hu>.

érzés lép majd fel, a hűvös érzet, nyugtalanság, idegesség, ami egy energiavámpír közelségében fellép, egy csapásra elmúlik. Egy idő után a módszer annyira beépülhet az életükbe, olyannyira természetessé válik, hogy pillanatokon belül alkalmazni tudják. (Részlet egy bionenergetikus-természetgyógyász terapeuta honlapjáról.⁴²

Másik részük az energia-áramoltatását lehetővé tevő (akár meditációs) technika: például az elszívott energia folyamatos „utántöltése” az univerzális, mennyei eredetű, pozitív előjelű reiki, vagy prána energiákból.

Szia Faw!:) Én is reikis vagyok, és engem egyáltalán [sic!] nem tud leszívni senki. Előtte sokszor éreztem, amiket mondtál, de mióta minden reggel csakra-meditálok, semmi vész! Egész nap tele vagyok energiával, és mindig jókedvem van! Nem tudnak felhúzni, stb. Te nem szoktad csinálni a csakratöltéseket? (Részlet Mókica Fawkesgirlnek írt válaszából az energiavámpír fórumon)⁴³

Néha napközben is szükségem van arra, hogy megálljak és meditáljak, rájöjjek arra, ki szállt rám a távolból. (Részlet Dorsi hozzászólásából ugyanezen a fórumon.)⁴⁴

Végezz „ragyogó gömb” gyakorlatot! Állj fel, lélegezz mélyeket. Képzeld egy gömböt a fejed fölé, ami ibolyaszínű sugarakat áraszt a testedet körülölelő kúp formára. A gömb fehér és pulzál. Gondolatban figyeld a gömböt, amint egyre fényesebb lesz, ahogy fehéren izzik. Fehérsége ellenére mégis violaszín kúpot von a tested köré. A fehér gömb a belső éned. Képzeld el, hogy a gömb ragyogó, fehér pászmákat indít el magából, amelyek ezüstös szikrákkal elegyednek a testedet körülvevő violaszín kúpfelületen. Meditálj ezen a képen öt percig. Amint a kép elhalványul, aurádnak energiamezeje erős, stabil és védelmező lesz. (Részlet a Nana elektronikus női magazinból.⁴⁵

Az univerzális energiáknak létezik keresztény konnotációjú variánsa is: Istentől, Jézustól, az angyaloktól származó kék, illetve fehér energiát lehet kérni az energiavámpír támadását kivédendő.

⁴² <http://www.astra-lit.com/hu>

⁴³ 2006. máj. 23. <http://www.hoxa.hu>.

⁴⁴ 2006. máj. 22. <http://www.hoxa.hu>.

⁴⁵ <http://nana.hu/index.php?apps=cikk&cikk=19713>.

...vannak bizony olyanok, akik mások energiáját elszípkázva oly' erős, tekintélyre képesek szert tenni, hogy csak na. Nagyon nehéz védekezni, pl. ha még tájékozott és intelligens is, Ő is ismeri a keresztbe tett lábat, a blokkolási technikát. Ellene másként kell védekezni. Én ilyenkor szó szerint, feltöltekem fehér fénnel, érzem, hogy a mosolyom bizakodó és erős, és társalgok, és ha nagyon nehéz, akkor is szeretni akarom ezt az embert. A társalgásunk is a segítség jegyében zajlik. Persze ezek a találkozások minden esetben így zajlanak le, nem bír velem, de mindig keresi a társaságomat. Időről időre találkozom ilyen emberekkel. (Részlet Rózsa3 hozzászólásából az energiavámpír fórumban.)⁴⁶

Elejében kérhetsz védelmet, Jézustól fehér védő energia bevonásával. (Részlet Fénylény hozzászólásából Jasmin blogjában.)⁴⁷

Jézus Krisztus nevében kék fény védelmet kérni a Jó Istentől, a személyekre, ÖNMAGUNKRA, a helységekre, ahol tartózkodunk, az elektromos be és kimeneti nyílásokra. (Részlet Balogh Piroska természetgyógyász javaslataiból)⁴⁸

A támadás megelőzését szolgálja az önkéntes energia-átadás, az energiavámpír „feltöltése” az ún. szeretetenergiával:

Amikor auralátó tanfolyáson voltam, azt mondta az oktató, h[ogy] adni kell Nekik a szeretetenergiát, így Te szabályozod be, h[ogy] mennyit adsz Magadból, nem Ő vessz [sic!] le annyit, amennyit akar van benne logika. (Mó hozzászólása Catty blogjában)⁴⁹

Ha rájössz, hogy energiavámpír [...] akkor talán a legérdemesebb szeretettel gondolni rá. A szeretet hamar feltölti őt, és nem a tiedet csaklizza el. (Anamaya hozzászólása egy kanadai magyar portál fórumán)⁵⁰

Szólnunk kell még egy további aspektusról, amelyre csak szórványos utalásokat találunk mind a fórum- és blog-bejegyzések, mind az ismeretterjesztő és népszerű ezoterikus portálok szövegeiben. Az energiavámpírnak tulajdonított kártételek néhány esetben az embert szexuálisan zaklató démonokéhoz (incubus/succubus) hasonlóan jelennek meg az elbeszélésekben: part-

⁴⁶ 2006. jún. 5. <http://www.hoxa.hu>.

⁴⁷ 2008. febr. 9. <http://alomvilagban.blogter.hu/244903/energiavampir>.

⁴⁸ <http://otrolhatravirtus.hu>.

⁴⁹ 2008. jan. 16. <http://irkafirkatabla.blogter.hu/238228/energiavampirok>.

⁵⁰ 2007. nov. 25. <http://canadahun.com/forum/showthread.php?t=2910&page=54>.

nerét kimeríti, megbetegíti, bántalmazza. Arról is tudunk, hogy távolról is képes bántalmazni áldozatát, akinek testén ennek nyomán sérülések jelennek meg:

„Még valami Shiftnek. Tudod, amikor azt írtad, hogy nő is lehet a szexuális energiavámpír, elgondolkodtam, s talán írtam is, hogy van ilyen kolléganőm. Elmentem Pécsre (550 km tőlünk), s jobban érzem magam, illetve egyik napról a másikra eltűnt a folt. Pedig amikor még itthon voltam és dolgoztam – mellette – az utolsó napon, akkor már a másik combomon is kékölt egy folt, kialakulóban volt egy jel... Na, most mindkettő eltűnt, majdnem, egy icike-picike kis foltocska maradt még...”⁵¹

Energiavámpír-alakok 2.: a természetfeletti lény

A fórum-hozzászólásokban halványan körvonalazódik egy további, démonikus jellegű, határozottan természetfeletti energiavámpír-alak is. Az alábbi szöveg arról szól, hogy ez a lény megszállja az embert, és a testében parazita-ként élősködik a kundalini-energiát létrehozó központban:

Ezek a lények a kundalini mellett termelődő belső életesszenciát fogyasztják, amiből egy egészséges embernek alapvetően sok áll a rendelkezésére. [...] Ha megbetegszel, akkor még több termelődik, hogy ne eméssze fel a szervezetet a betegség, de egy bizonyos kor felett (ami mindenkinél máskor jön el) ez már nem következik be. Ilyenkor lehet úgymond „halálra szívni” valakit. Ez nem azt jelenti, hogy azonnal meg is hal, hanem azt, hogy a még „készleten lévő” esszenciát felhasználja a szervezet – ami akár több hét, hónap, vagy év is lehet, a minőségétől függően – és aztán az illető lelke szépen átsétál a túlvilágra, vagy akárminek is nevezhetjük. (Részlet Daleth hozzászólásából a Harmonet fórumán.)⁵²

A démonikus energiavámpír általi megszállottság másik formájáról, amelyet Pócs Éva lényegi megszállásnak (*circumpossessio*) nevez⁵³, szintén van tudó-

⁵¹http://www.szantal.hu/index.php?link=forum%2Ftopic.php&parentid=46&page_number=3&PHPSESSID=71548595e3946959430cfa2ce0fa3949

⁵²<http://forum.harmonet.hu/viewtopic.php?t=717&postdays=0&postorder=asc&start=15csid=c658a86dc12a1c1273a689b85dc5b77b>

⁵³ „A megszálló nem hatol a megszállott testébe, csak kívülről tartja uralma alatt, vagy támadja”. Vö. PÓCS 2001. 137–138.

másunk: az energiavámpír ekkor nem a testben, hanem az aurában tartózkodik folyamatosan, s onnan veszi magához a létehez szükséges energiát.

...a hozzánk tapadó „energiavámpír” asztrálestek, démonok, lidércek, és különböző más dimenzió-beli szellemtestek – tűzönjárás közbeni – távozását nem lehet kg-ban mérni, sem a tudati átalakulást amperban... (Részlet Misztériumbúvár2 hozzászólásából az Origó fórumán)⁵⁴

A démonikus energiavámpír-alak elleni védekezés és elhárítás módszerei lényegében megegyeznek az egyéb démonikus lények (pl. *asztrálok*⁵⁵, rosszindulatú *elementálok*⁵⁶, visszajáró halottak) ellen alkalmazott eljárásokkal. Ugyanis mindegyikükről feltételezik, hogy az ember aurájához tapadnak, vagy abban telepednek meg. Jelenlétük és kártételük az energiavesztés jellegzetesnek tekinthető szindrómaiban (hidegérzet, borzongás, levertség, gyengeség) válik a környezet és a „beteg” számára is nyilvánvalóvá.⁵⁷ Ennek megfelelően komplex gyógyító rituálé keretében távolítják el őket az aurából. Ez a rítus lehet katartikus jellegű, mint az előző szövegben említett tűzönjárás, amikor a beteg izzó parázsszőnyegen sétál keresztül.

Az eljárások másik része gonoszűző, elhárító momentumokat tartalmaz, például a szellemgyógyászat/pszichotronika rítusaiban a „halott elkísérése”

⁵⁴ 2004. 08. 24. <http://forum.origo.hu/forum?act=show;fid752988&page=2&order=&hiview=0>

⁵⁵ Az emberhez tartozó *asztrál-* vagy *szellemtestek*, a vallásnéptan és a néphit fogalmai szerint alteregó illetve képmás-lelkek, szabadlelkek. El is hagyhatják a testet és időlegesen behatolhatnak az ún. asztrál-dimenzióba, amelyet a Földet körülölelő burokként írnak le, vö. <http://www.szellemvilag.eoldal.hu>.

⁵⁶ Energialények, amelyeket bárki megteremthet pusztán gondolatok által. Kívánságok, vágyak, érzések megtestesülései, de a varázsló segítőszelleme szerepében is megjelenhetnek. Létrehozóik akaratukkal irányíthatják ugyan őket egy darabig, de könnyen önállósíthatják magukat, és „gazdáik” halála után rosszindulatúvá válhatnak, vö. pl. <http://www.szellemvilag.eoldal.hu/oldal/elementalok>.

⁵⁷ A látó-gyógyító szerint a visszajáró halottak már nem rendelkeznek fizikai testtel s így aurával sem, így a megszállott ember aurájából „táplálkoznak”. Saját gyűjtés 2002.

szertartás⁵⁸, vagy az Ősmagyar Táltos Egyház rituáléjából a „szellem átsegítése” elnevezésű processzus.⁵⁹

Az újboszorkányság wicca ágazatának egyénileg végezhető mágikus rítusai között is van olyan, amelyet az energiavámpírok ellen ajánlanak. A wicca vallásban központi szerepet játszó Istennő és Szarvas Istenség párost egy-egy olajjal felkent gyertya szimbolizálja.⁶⁰ A meggyújtott gyertyák közé elhelyezett tengeri só és tömjén nyilvánvalóan apotropeikus funkciót tölt be. Az alkalmazott varázsszöveg is a rituálé mágikus védekező jellegét tükrözi:

*Vámpírok, kik leselkedtek rám az éjszakában,
Vámpírok, kik megpróbáltátok megsemmisíteni az életemet,
Nem tudtok többet megsemmisíteni abból, amit megvalósítottam,
Nem tudtok többet megsemmisíteni abból, amit megkaptam,
A negatív energia nem szívesen látott vendég a házamban,
Ahogy a gonosztságot sem látom szívesen, sem magamban,
Sem pedig azon emberek körül, akiket szeretek.*⁶¹

Az energiavámpír-hiedelmeket közvetítő szövegeinkből egyértelműen kiderül, hogy az energiavámpír elsősorban nem természetfeletti lény, hanem olyan ember, akinek okkult módon történő károkozást (ti. az élethez nélkülözhetetlen energia elvételét) tulajdonítanak. Az is megállapítható, hogy a károkozó és a sértett fél közti interakció szinkrón megy végbe realitás és irreálitás/fikció szintjén: a profán/hétköznapi/emberi világban, valamint a transzcendencia szférájában/az univerzális energia mezőjében/az aurában. Ennek megfelelően az elhárítás és a védekezés akciói is kiterjednek mindkét szférára: egyrészt az energiavámpírsággal gyanúsított személlyel való kapcsolat megszakítását, az illetőtől való fizikai távolságtartást írják elő, másrészt az aura megerősítését, védelmét és megtisztítását szolgálják.

⁵⁸ A szellemgyógyászat samanisztikus, keleties és keresztény elemeket ötvöző gyógymód, amelyet Csontos Vilmos alakított ki és honosított meg. A gyógyító testéből kiküldött szabadlelke és túlvilági szellemi segítők hajtának végre beavatkozásokat a beteg szabadlelkén egy alternatív, keresztény jegyeket hordozó másvilágon, az ún. *Mennyei Kórházban*. A beteg testébe visszatérő gyógyult lélek „átírja” a gyógyulást a fizikai test megfelelő részeire is, s a beteg rövidesen meggyógyul. A máriagyűdi gyógyító is rendszeresen alkalmazza, és hatékonynak tartja a halottat elküldő rituálét. Gyertyát gyújt és rövid fohász kíséretében szó szerint elküldi a halott szellemét a számára elrendelt transzcendens dimenzióba. Bővebben lásd: KIS-HALAS 2008. 253., 273.

⁵⁹ Részletesen lásd: http://szellemvilag.mconet.biz/index.php?action=fullnews&id=173718&category=329&category_name=fogalmak

⁶⁰ Az újboszorkányságról bővebben lásd: KIS-HALAS 2005.

⁶¹ <http://www.noiportal.hu/main/npnews-4298.htm>

Energiavámpír hiedelemkör működése

Az energiavámpír-hiedelemkör működésének teljes körű bemutatása empirikus tapasztalatok hiányában nyilvánvalóan nem lehetséges. A róla szóló narratívák, a vonatkozó ismeretterjesztő és népszerű ezoterikus irodalom a valóságnak csak áttételes, virtuálisan létező leképezését nyújtják. Adataink alapján mégis levonhatunk néhány, a szóban forgó hiedelmek szerepére vonatkozó következtetést, továbbá kijelölhetjük a későbbi vizsgálat területeit.

Lauri Honko az inkeri szellemhit funkcionális elemzésekor a hiedelemrendszer és a mindennapi élet közti kapcsolatokra, az egyén és a hiedelmek közti viszonyokra vonatkozóan rendező elvként alkalmazza az érdekdominancia elvét. Ennek értelmében a hiedelmek aktivizálódását – egyelőre az individuum szintjén maradva – az egyéni domináns referenciakeret szabja meg, amely két komponensből tevődik össze: a pillanatnyi környezeti ingerekből (külső domináns) és az egyént az adott pillanatban a legjobban foglalkoztató körülményből (belső domináns). Ez utóbbit mindig az aktuális szituáció határozza meg. Az egyén a rendelkezésére álló tudáskészletből (s ebben a hiedelemtudás is benne van) azt az elemet részesíti előnyben, s így azt a cselekvési és viselkedési stratégiát választja, amelyet az adott cél elérése érdekében a leginkább hatékonynak vél. Adott helyzetben tehát a domináns referenciakeret az egyén hiedelemtudására (is) épülhet, s így hiedelemcselekvéseket (is) indukál.⁶² Az alábbiakban tehát röviden áttekintem azokat a szituációkat, amelyek előhívják és aktiválják az energiavámpírhoz kapcsolt hiedelmeket.

1. A történetekből meghatározható, hogy azok a közösségi kapcsolatok, viszonylatok, amelyek különösen konfliktus-terheltek, s így az energiavámpírság szempontjából „veszedelmes viszonyoknak” számítanak, a társadalmi struktúra legelemibb szintjein helyezkednek el. Az összesen 27 ilyen jellegű elbeszélésből öt esetben merül föl az energiavámpírság gyanúja a családon belüli relációkban (férj-feleség, anya-gyermek), ezzel szemben a pár- és a baráti kapcsolatok szintjén 12, a munkahelyi viszonylatokban 10 esetet hoznak összefüggésbe ezzel a jelenséggel. Ebből az alaposabb vizsgálódás hiányában egyelőre csak arra következtethetünk, hogy az energiavámpír „támadása” leginkább legszűkebb környezetén, a családon kívül jelent veszélyhelyzetet, fenyegetést az egyén számára.

⁶² HONKO 1962.

Nem is biztos, hogy észreveszed, hogy találkozol egy energiavámpírral. Van, hogy tudom pontosan, hogy az, de hagyom. Van egy barátnőm, pontosan tudom, hogy az, így nagyon ritkán érintkezem vele. Mert tudom, hogy szüksége van rám. Bár megmondani kerek perec a szemébe nem bírom, hogy változtasson ezen. Ő az a típus, akit, ha felhív az ember, és véletlen megkérdezi, hogy mizujs, akkor azonnal panaszkodik és fogalmad sincs, hogy hogy tudnád megfékezni az áradatait. (Fawkesgirl hozzászólása az energiavámpír-fórumon.)⁶³

Sziasztok! Nekem is volt egy, ráadásul kollégám, aki energiavámpír volt és szinte minden nap találkoztam vele. Egyszerűen leszívott :D Rossz kedvem volt miatta, stb. Egyszerűen kerülni kell az ilyen embereket sz[er]in]tem. Hál'istennek kilépett, egy gonddal kevesebb. De sajna vannak még. De figyelek!!! Pussz (Christine hozzászólása az energiavámpír-fórumon.)⁶⁴

A fenti meglátást alátámasztják azok a vélekedések, hogy a „családon belüli” energivámpír ellen nem lehet, vagy nagyon nehéz védekezni, hiszen jelenléte konstans, így ártó hatása folyamatosan érvényesül:

[...] Ezek az emberek mások aurájából rabolják el azt az energia mennyiséget, amire szükségük van. Ez jól megfigyelhető házastársaknál, élettársi kapcsolatoknál is. Mivel pl. alváskor egymás aurájában vannak hosszabb ideig, szinte észrevétlenül jön létre a feltöltődés [sic!]. Ha azonban néhány napra eltávolodnak egymástól, az aki így jut energiához, folyamatosan kezd fáradtá [sic!] válni. (Részlet Vándor hozzászólásából az Atlantisz fénye-fórumon.)⁶⁵

2. Döntően az „emberi” energiavámpír-alak szerepel a történetekben, s ez arra enged következtetni, hogy az energiavámpírság egyben szerep is, amely nemtől és kortól függetlenül bárkire ráhúzható. Az elbeszélők sztereotip viselkedési mintákkal hozzák összefüggésbe: állandóan elégedetlen, folyamatosan panaszkodik, a közvetlen környezetében élők figyelmét és törődését állandóan igényli, és ezért erőszakkal is igyekszik azt magára vonni. Ha valakire ezek a tulajdonságok jellemzők, az indukálhatja az energiavámpírság-gyanúját.

Évek óta tapasztalom, hogy a férjem, ha bármilyen problémája van, akkor elszívja minden energiámat. [...] Ezt az érzést már orvosnak is elmondtam, de úgy tűnt,

⁶³ 2006. jún. 5. <http://www.hoxa.hu>.

⁶⁴ 2006. máj. 22. <http://www.hoxa.hu>.

⁶⁵ 2007. febr. 5. <http://atlantiszfeny.hu/forum/viewtopic.php?pid=763>.

*hülyének néz, ill. nézett. De tegnap a lányom azt mondja nekem, látott egy könyvet az „energia vámpírokról”. Most már jobban vagyok – az asztmám [sic!] is előjött az elmúlt 3 napban, gyógyszerezni is kellett jócskán eddig bírtam az elmúlt másfél hónap negatív hatásait – míg a férjem, aki hetek óta engem bombáz maga problémájával és maga alatt volt egész nap vadászott tegnap. (Verona hozzászólása az agykontroll-fórumon)*⁶⁶

3. Az energiavámpírhoz kapcsolt jellegzetes viselkedés-mintával a sértettek jellemző szindrómák párhuzamba állíthatók. Sőt: a tünet-együttes jelentkezése önmagában is figyelemfelkeltő, és számos esetben felveti az energiavámpír károkozásának lehetőségét. Ezt a történetek jellegzetes motívuma, a retrospektív módon megfogalmazott gyanú is jelzi. Fontos kiemelnünk, hogy az esetek egy részében már nem csak a konkrét személyhez kötik a kártételt, hanem anonim, láthatatlanul tevékenykedő energiavámpírokhoz. Mindebből arra következtethetünk, hogy az energiavámpírság potenciális betegség-okként is megjelenhet, s ebben az esetben már nem a károkozó személye a lényeges, hanem maga a sérelem.

*Zsuzsinak mondanám, hogy energiát lehet kapni és elhagyni egyből, ha felszállsz egy 7-es buszra. Ugyanis az van, hogy akik a buszon utaznak, kiegyenlítődik az energia. Tehát ha Te sok energiával felszállsz és más meg éppen csak él, az energiavámpír módjára leszívja tőled... (Részlet Szeretet hozzászólásából a Maghar.hu fórumon.)*⁶⁷

A vizsgálat jelenlegi fokán annyit állapíthatunk meg, hogy az energiavámpír-hiedelmkör egyéni krízishelyzetekben (pl. testi / lelki betegség), illetve a társadalom mikroszintjét alkotó kapcsolatok hálózatában (családi, baráti, munkahelyi közösségek) jelentkező zavarok (konfliktusok) esetén aktivizálódik. Funkcióját tekintve nagyfokú a hasonlóság a boszorkányság képzetrendszerével, amennyiben az utóbbit a szociálintropológia értelmezése alapján „egyrészt az embert ért csapásokat magyarázó ideológiának, a társadalom szintjén pedig a közösségi konfliktusokat szabályozó intézménynek” tekintjük.⁶⁸

A boszorkányság és az energiavámpírság működésének részletes összevetése a jelenlegi adatok alapján egyelőre nem végezhető el, erre egy későbbi, alaposabb vizsgálat keretében kell sort keríteni. Nem egyértelmű például,

⁶⁶ 2005. 01. 16. <http://www.esettanulmanyok.hu>.

⁶⁷ 2005. jan. 23. <http://maghar.hu/forum>.

⁶⁸ PÓCS 1997. 10–11.

hogy az energiavámpírságnak létezik-e egyáltalán a boszorkánysághoz hasonló, normatív szerepe. Az sem látható világosan, hogy mekkora a társadalmi bázisa ezeknek a hiedelmeknek: mely társadalmi rétegek ismerik, és „alkalmazzák” az energiavámpírság ideológiáját. Hiszen a fórumok és blogok oldalain megnyilvánuló személyeket csak virtuálisan ismerjük: neveik fiktivek, társadalmi állásukról, műveltségükről a hozzászólásokból felsejlő, közvetett információkkal rendelkezünk.

KONKLÚZIÓ:

AZ ENERGIVÁMPÍRSÁG HELYE A NEW AGE-ESZMEISÉGBEN

Az energiavámpírságot eddig a tudás egy bizonyos formájaként (hiedelemkör) írtuk le, amely adott esetben ideológiaként is működhet. Végezetül azokra a jellegzetességeire szeretnék rámutatni, amelyek e képzetrendszert a New Age eszmeáramlataihoz kapcsolják.

Az energiavámpír-képzetek hátterében – ahogyan arra már a bevezetőben kitértem – az univerzumot átható, azt áramlásával működésben tartó energia elképzelése áll. Ez az energia mindenki számára pontosan olyan mértékben áll rendelkezésre, mint amennyire a létezés optimális minőségének biztosításához szüksége van. Minden lény, így az ember is, energiaburkán (aura) keresztül csatlakozik az univerzum energiakészletéhez. Az ember az auráján keresztül a transzcendens szférával áll állandó kapcsolatban, s ez tulajdonképpen létszükséglet. Az energiavámpírok éppen ezt az életbevágó kapcsolatot veszélyeztetik, amennyiben felborítják az energia-felvétel szabályos rendjét. Jelenlétük az egyén transzcendens testét jelentő aurában állandó fenyegetés, amelynek komoly következményei vannak: egyrészt testi és lelki betegségek lépnek fel, másrészt az egyén és a közösség közti kapcsolatok legszűkebb körében is zavarok támadnak. Ennek hátterében az egyén és aurája (az emberi test és transzcendens kiterjesztése) alkotta mikrokozmosz, valamint az egyén és az egyéni kapcsolatok hálózata alkotta makrokozmosz közti szoros kölcsönhatás képzetét fedezhetjük föl.

Az emberi energiaháztartás megóvása, illetve rehabilitálása az energiavámpír elleni védekezés sarkalatos pontja. Az erre irányuló cselekmények változatos módokon, de mindig mágikus úton érik el a kívánt célt, hiszen elsősorban a transzcendencia szférájában történt zavart hivatottak megszüntetni. Az alkalmazott gyógymódok, rituálék kivétel nélkül szinkretikus jellegűek: bőségesen merítenek a különböző vallásos képzetekből, s számos variánsban ötvözik a különböző elemeket.

Az ember és az univerzális energia közti kapcsolat nem csupán létszükséglet, de az önfejlesztés, önmegismerés programjába is beépülhet. Az energiavámpír elleni védekezésben kiemelt szerepet játszanak a jórészt keleti eredetű energetikai gyógymódok, mint a reiki, vagy a prana-nadi. Ezek a gyógyászati rendszerek azonban nem pusztá terápiák, hanem az individuum formálásában, a személyiség fejlesztésében, az egyéni spirituális fejlődésben is lényeges szerepet játszanak. Az aura erősítése, vagy a „szeretet-energia” vagy a „megbocsátás”⁶⁹ küldése e törekvések szimbolikus kifejezései. Ugyanakkor háttérükben a New Age vallásosságra és az ezoterizmusra egyaránt jellemző Isten-ember megfeleltetés gondolata is megbújik.

Az energiavámpír-hiedelemkör tehát szervesen illeszkedik a New Age vallási áramlataihoz, hiszen rendelkezik a New Age vallásosság három meghatározó vonásával: az univerzális energia elképzelése révén holisztikus; az enegriavámpír-alakhoz kapcsolt képzetek és akciók szinkretizmusa szembeűnő; az egyén és a társadalmi struktúra mikroszintje közti kapcsolatban keletkezett zavarokra mindenekelőtt az egyént megerősítő, fejlesztő módszereket kínál elsősorban.

BIBLIOGRÁFIA

- Jézus Krisztus, az élő víz hordozója. Keresztény reflexió a New Age-ről. Fordította: Várnai Jakab OFM. Bp., 2003.
- BOWMAN-SUTCLIFFE 2000 = BOWMAN, Marion-SUTCLIFFE, Steven (szerk.): Beyond New Age. Exploring Alternative Spirituality. Edinburgh, 2000.
- BRUCE 2000 = BRUCE, Steve: New Age and Secularization. In: BOWMAN, Marion-SUTCLIFFE, Steven (szerk.) Beyond New Age. Exploring Alternative Spirituality. Edinburgh, 2000. 220–236.
- FAIVRE 1994 = FAIVRE, Antoine: Access to Western Esotericism. Suny Press, Albany, 1994.
- FAIVRE 1998 = FAIVRE, Antoine: Questions of Terminology Proper to the Study of Esoteric Currents in Modern and Contemporary Europe. In: Antoine Favre-Wouter J. Hanegraaf (eds.): Western Esotericism and the Science of Religion. Selected Papers Presented at the 17th Congress of the International Association for the History of Religion. Leuven: Peeters Publishing, Mexico City, 1995. 1–11.
- FARIAS 2006. = FARIAS, Miguel: A Psychological Study of New Age Practices and Beliefs. Journal of Alternative Spiritualities and New Age Studies 2. 2006. 105–115.
- GÁL Péter: New Age. In: Katolikus Lexikon. (Elektronikus változat) <http://lexikon.katolikus.hu>
- HONKO 1962 = HONKO Lauri: Geistergalube in Ingermanland. Folklore Fellows Communications 185. Academia Scientiarum Fennica, Helsinki, 1962.

⁶⁹ Például Dorsi hozzászólásában: „... Bocsánatot kérek tőlük, ha valamit elkövettem ellenük, és bocsánatot adok, ha ők „támadtak” meg. Küldök nekik sok-sok energiát.” 2006. máj. 22. <http://www.hoxa.hu>.

- KAMARÁS 1999 = KAMARÁS István: Új vallási mozgalmak világszerte és Magyarországon. = Magyar Tudomány, 1999. (Elektronikus változat) www.matud.iif.hu/99maj.html 560–568.
- KIS-HALAS 2005 = KIS-HALAS Judit: A wiccától a cyber-boszorkákig. Újboszorkány kultuszok a 21. században. = Rubicon 2005. 7. sz. 56–61.
- KIS-HALAS 2007 = KIS-HALAS Judit: „Fejtetőmön arany fénygömb.” Az első lépések a reiki ösvényén. Beavatás egy ezoterikus gyógyítói rendszerbe. In: Pócs Éva (szerk.) Maszk, átváltozás, beavatás. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben (Tanulmányok a transzcendensről V.) Bp., 2007. 400–420.
- KIS-HALAS 2008 = KIS-HALAS Judit: „Ha eljönnek az angyalok” Angyallátók, esszénusok, beavatottak a mai magyar New Age mozgalmakban. In: Pócs Éva (szerk.) Démonok, látók, szentek. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. (Tanulmányok a transzcendenstől VI.) Bp., 2008. 243–278.
- PÓCS 1964 = PÓCS Éva: Zagyvarékas néphite. = Néprajzi Közlemények IX. 3–4. Bp., 1964.
- PÓCS 1997 = PÓCS Éva: Élők és holtak, látók és boszorkányok. Mediátori rendszerek a kora újkor forrásaiban. Bp., 1997.
- PÓCS 2001 = PÓCS Éva: Démoni megszállottság és ördögűzés a közép-kelet-európai hiedelemrendszerekben. In: Pócs Éva (szerk.) Démonológia és boszorkányság Európában. (Studia Ethnologia Hungarica I.) Bp., 2001. 137–198.
- PÓCS 2008 = PÓCS Éva: „Rajtunk is történt nagy csoda.” Beszélgetések és elbeszélések a természetfeletről. In: Pócs Éva (szerk.) Vannak csodák, csak észre kell venni. Helyi vallás, néphit és valóságos folklór Gyimesben 1. (Studia Ethnologica Hungarica VIII.) Bp., 2008. 279–351.
- POSSAMAI 2005 = POSSAMAI, Adam: In Search of New Age Spiritualities. Aldershot, 2005.
- SUTCLIFFE 2000 = SUTCLIFFE, Steven: ‘Wandering Stars’: Seekers and Gurus in the Modern World. In: BOWMAN, Marion – SUTCLIFFE, Steven: Beyond New Age. Exploring Alternative Spirituality. Edinburgh, 2000. 17–36.
- SZILÁGYI-SZILÁRDI 2007 = SZILÁGYI Tamás-SZILÁRDI Réka: Istenek ébredése. A neopogányság vallástudományi vizsgálata. Szeged, 2007.
- SZILÁRDI 2007 = SZILÁRDI Réka: Posztmodern identitáskultúra a magyarországi neopogány közösségekben. = Erdélyi Társadalom 5/1, 2007. 103–122.
- TOMKA 1996 = TOMKA Miklós: A vallásszociológia útjai. Replika 21–22. 1996. 163–171.

SUMMARY

JUDIT KIS-HALAS

Demons, *Lidérces* and Psycho-parasites. New interpretations of traditional figures in folk-belief – or new creatures of a new belief system?

In this presentation I try to trace the ways and processes how entirely new supernatural beings emerge, and function and at the same time, how old notions gain new interpretations in current popular belief in Hungary.

Post New Age discourses on physical and mental health / healing, namely the so-called energy-healing methods form the broader context of my examination. The extremely popular methods of energy-healing are based on three major ‘theoretical’ principles: 1) in each creature of the universe there exists a certain inner energy of cosmic (or divine) origin; 2) this cosmic energy is in constant flow, since each creature is able to absorb it from and then recycle it into

the environment; 3) the fundamental cause of any kind of mental or physical illnesses is the disturbance of acquiring and / or utilizing this energy.

Within the above mentioned discourses there exists a psychologising quasi-theory, called '*energy-vampirism*', which seems to be a rather effective tool in explaining certain forms and patterns of human behaviour, or special situations or conditions in everyday life (including also illnesses, personal conflicts, etc.). Developing the basic ideas of energy-healing, *energy-vampirism* considers the exchange of energies as ultimate goal of social communication. Furthermore, it differentiates between three types of human behaviour on the basis of energy-cycling and recycling abilities: 1) energy-supportive, 2) energy-consuming; 3) and neutral (from this 'energetic' point of view) types. Since the shortage of energy may lead to serious mental and physical symptoms, one spontaneously strives against it. There is a strange creature constantly referred in this situation: the *energy-vampire*, which is charged for blocking the flow of cosmic life-energy.

According to relevant narratives energy-vampires are malevolent demonic beings, which possess humans occasionally and like parasites devour their life-energies causing serious illnesses. Its supernatural, non-human characteristics are supported by further synonyms, like 'being', 'astral-body', 'demon', '*lidérc*', 'spirit'. Not only in the semantic field, but also in the context of beliefs energy-vampires are strongly resembling of certain supernatural beings of traditional Hungarian folk belief, like the above mentioned '*lidérc*', the devil, the witch, and the malevolent Dead.

Merging the characteristics of traditional supernatural beings with post New Age ideas, the figure of the energy-vampire is a typical creature of current popular belief.

(Translated by the Author)